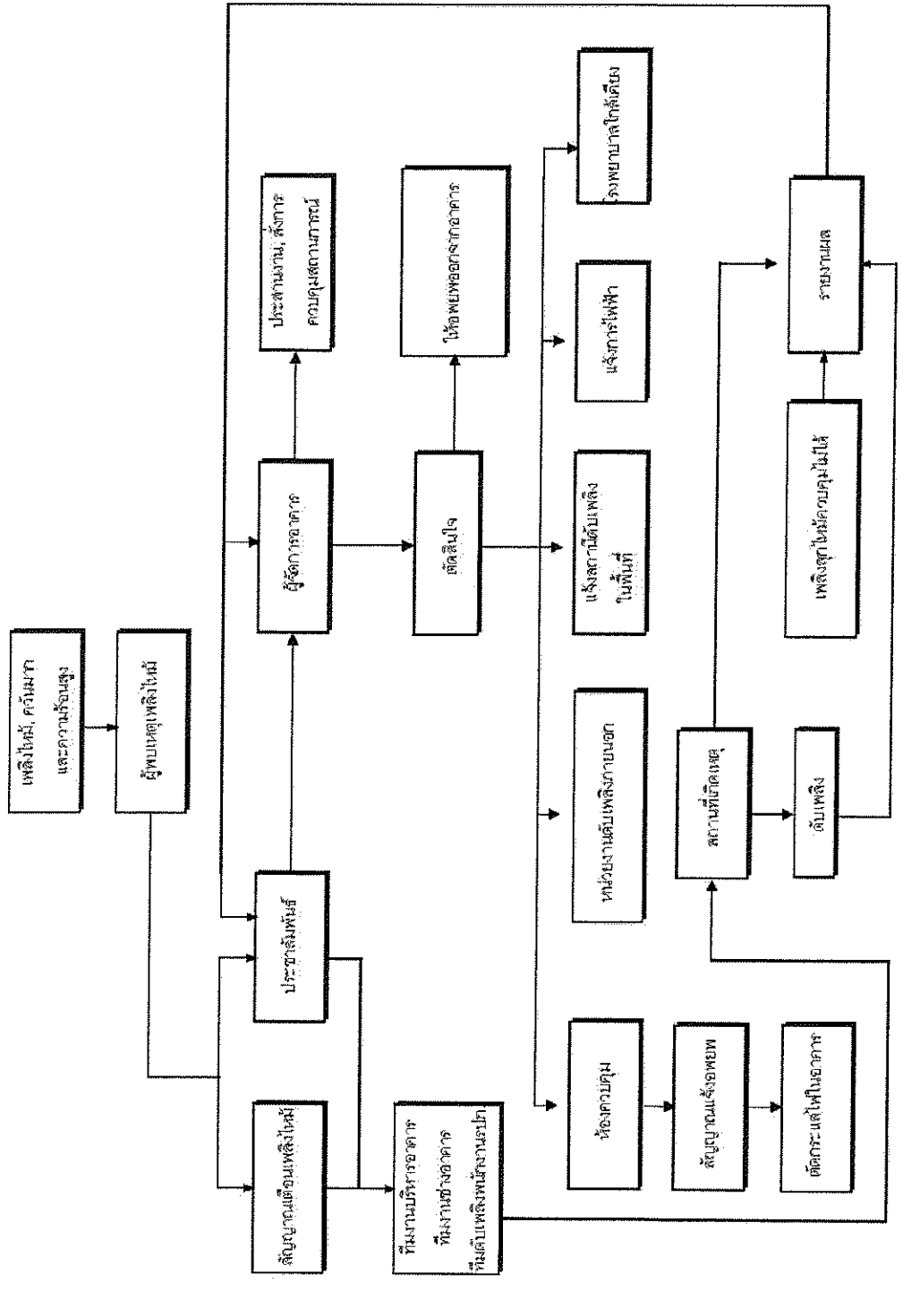

ภาคผนวกที่ 5
แผนอพยพหนีไฟ

แผนผังการปฏิบัติงานขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้

แผนปฏิบัติการขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้

1. วัตถุประสงค์และขอบข่ายของแผน

1.1 นโยบาย การวางแผนฉุกเฉิน และการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ เป็นนโยบายของอาคารจะกำหนดวิธีที่ควบคุมภาวะฉุกเฉินเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

1.2 วัตถุประสงค์ เพื่อลดอันตราย รักษาชีวิตและทรัพย์สิน จึงต้องกำหนดวิธีการวางแผน เพื่อให้ผู้อยู่ในอาคาร ผู้เข้ามาใช้อาคาร และผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย ดำเนินการตามแผนนี้

1.3 หน้าที่หลักของหน่วยงานต่างๆ ในอาคารต้องปฏิบัติตามแผนควบคุมภาวะฉุกเฉิน

1.4 เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติทั้งก่อนภาวะฉุกเฉิน ขณะเกิดเหตุ และหลังภาวะฉุกเฉิน อำนาจและหน้าที่ประจำตำแหน่งตามแผน

2. การดำเนินการตามขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

หลักการสังเกต

- สังเกตกลุ่มควันไฟ
- สังเกตกองไฟ
- สังเกตเชื้อเพลิงที่ติดไฟ
- สังเกตทิศทางลม
- สังเกตขนาดของไฟ

ขั้นตอนที่ 1 เมื่อพบเห็นเพลิงไหม้ในระยะต้น ผู้พบเห็นจะต้อง

1. ผู้พบเห็นเพลิงไหม้จะต้องปฏิบัติดังนี้

1.1 ไปที่สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (ระบบสัญญาณฉุกเฉิน FIRE ALARM) แล้วกด MANUAL STATION BOX เพื่อให้กริ่งสัญญาณดังในชั้นที่เกิดเหตุ

1.2 แจ้งห้องปฏิบัติการควบคุมอาคาร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ชื่อ-นามสกุล
- ตำแหน่ง-หน้าที่
- จุดที่พบเหตุเพลิงไหม้
- เวลาที่พบเหตุเพลิงไหม้
- ขนาดของเพลิงที่ลุกไหม้

พยายามดับไฟที่เริ่มไหม้ด้วยอุปกรณ์ต่างๆ เท่าที่สามารถจะหาได้โดยไม่ต้องเสี่ยง

อันตราย

2. บุคคลที่อยู่ในที่เกิดเหตุเพลิงไหม้

- 2.1 ดับเพลิงเบื้องต้นด้วยอุปกรณ์ดับเพลิงที่มีอยู่ในชั้นนั้น
- 2.2 ลำเลียงและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บลงชั้นล่าง
- 2.3 แนะนำการอพยพให้ผู้พักอาศัยในอาคารใช้บันไดหนีไฟเท่านั้น
- 2.4 ถ้าไม่สามารถดับไฟได้ ควรปฏิบัติกรก่อนหนีไฟ เช่น ปิดประตู หน้าต่าง ทูคบานของสถานที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ ถ้าสามารถทำได้แล้วหนีไฟตามทางบันไดหนีไฟที่ใกล้ที่สุด
- 2.5 เมื่อออกภายนอกอาคารแล้ว ควรรอเป็นกลุ่มในบริเวณจุดรวมพล

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ของแต่ละฝ่าย

เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นผู้ปฏิบัติ ระหว่างเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ ซึ่งใช้ปฏิบัติการดับเพลิงเป็นทีม จำนวน 4 ทีม ดังนี้

1. ทีมควบคุมระบบไฟฟ้าและระบบดับเพลิง
2. ทีมดับเพลิง และทีมสนับสนุนในการดับเพลิง
3. ทีมอพยพเคลื่อนย้าย และทีมปฐมพยาบาล
4. ทีมสื่อสาร และทีมรักษาความปลอดภัย

ทีมงานของอาคาร ประกอบด้วย

1. ผู้จัดการอาคาร
2. ช่างประจำอาคาร
3. พนักงานรักษาความปลอดภัยในอาคารและแม่บ้านประจำอาคาร
4. เจ้าหน้าที่สำนักงานอาคาร

หน้าที่ในการปฏิบัติการ

1. สั่งการให้ประกาศ แจ้งเหตุเพลิงไหม้ในอาคาร
2. ตัดสินใจขอความช่วยเหลือ จากหน่วยงานดับเพลิงภายนอก
3. ติดต่อทีมปฐมพยาบาลจากโรงพยาบาลที่ใกล้เคียง
4. ตัดสินใจให้อพยพทรัพย์สินที่มีค่าทั้งของอาคารและของผู้พักอาศัยในอาคาร
5. ให้ข่าวต่อสื่อมวลชนที่มาทำข่าว
6. ประสานงานกับหน่วยปฏิบัติการดับเพลิงภายในอาคารและสั่งการปฏิบัติงาน
7. อำนวยความสะดวกให้หน่วยงานดับเพลิงภายนอกในการปฏิบัติการดับเพลิง
8. แจ้งเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าเพื่อตัดเมนไฟฟ้าหน้าอาคาร

ทีมบริหารอาคาร มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมการเปิด-ปิดระบบไฟฟ้าและดับเพลิง จะต้องเข้าปฏิบัติ - การในส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยด่วนเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ตามลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 เมื่อเกิดเพลิงไหม้ ต้องตัดไฟฟ้า ในพื้นที่ที่เกิดเหตุไหม้โดยเร็วที่สุดแล้วแจ้งให้ทีมผจญเพลิงทราบเพื่อดำเนินการดับเพลิงในขั้นตอนต่อไปได้

ลำดับที่ 2 ดับเพลิงร่วมกันเพื่อระงับเพลิงไหม้ในเบื้องต้น

- ลำดับที่ 3 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในชุดสนับสนุนในการระงับเพลิงไหม้
- ลำดับที่ 4 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

ทีมผู้พักอาศัยในอาคาร เก็บทรัพย์สินมีค่าที่สามารถนำติดตัวได้ และตรวจสอบจำนวนผู้พักอาศัยด้วยกัน ในการหนีไฟให้ใช้บันไดหนีไฟเท่านั้น พร้อมทั้งปฏิบัติตามคำแนะนำของพนักงานดับเพลิง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อเกิดไฟลุกลาม และไม่สามารถควบคุมเพลิงไว้ได้ต้องปฏิบัติดังนี้

- 3.1 ตั้งสติให้ดี ควบคุมอารมณ์ให้สงบพิจารณาให้รอบคอบว่าควรจะทำดำเนินการอย่างไรต่อไป
- 3.2 เคลื่อนย้ายอพยพบุคคลให้เป็นไปตามการฝึกซ้อมหนีไฟ การเคลื่อนย้ายอุปกรณ์มีค่าและเอกสารสำคัญ
- 3.3 ตรวจสอบบุคคลที่เคลื่อนย้าย และเมื่อเคลื่อนย้ายแล้วตรวจสอบว่าครบตามจำนวนหรือไม่
- 3.4 ตรวจสอบทรัพย์สินเมื่อถึงที่ปลอดภัยแล้วให้ไปรวมกันบริเวณจุดรวมพล และจัดเจ้าหน้าที่ตามแผนดูแลพร้อมระวังผู้ช่วยโอกาสที่อาจทำให้ทรัพย์สินเสียหายได้โดยทันที
- 3.5 ตัดกระแสไฟฟ้าภายในอาคารทั้งหมดเมื่อผู้อพยพออกนอกอาคารแล้ว
- 3.6 กรณีที่ไม่สามารถควบคุมเพลิงได้ให้แจ้งทีมสื่อสารเพื่อแจ้งให้ทำการอพยพผู้พักอาศัยในอาคาร, ผู้เข้ามาใช้อาคารและขอความช่วยเหลือจากทีมสื่อสารให้แจ้งการไฟฟ้านครหลวงเขตบางเขน สถานีดับเพลิงบางเขน และโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียง

การอพยพผู้พักในอาคารและผู้ที่มาใช้อาคารออกจากอาคาร

1. การแจ้งเหตุให้กับผู้ที่อยู่ในอาคารทราบ
  - ทีมสื่อสารเป็นผู้แจ้งให้ทราบ
  - แจ้งให้ทราบโดยสัญญาณระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ที่ติดตั้งไว้ทุกชั้น
2. อุปกรณ์ที่อาคารจัดเตรียมรองรับเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้
  - ไฟส่องสว่างฉุกเฉิน (EMERGENCY LIGHT)
  - กล้องไฟทางออก (FIRE EXIT)
  - ป้ายแสดงเส้นทางหนีไฟ(ติดอยู่ที่ผนังหน้าลิฟท์ ในแต่ละชั้นของอาคาร) แต่ละห้อง)
  - ถังดับเพลิงผงเคมีแห้ง
  - ระบบสัญญาณเตือนภัย

ข้อปฏิบัติการทั่วไปเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

1. ตั้งสติควบคุมอารมณ์ จิตใจให้สงบและมั่นคงนึกทบทวนขั้นตอนในการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ตามที่เคยฝึกซ้อมมาแล้ว และการปฏิบัติตามขั้นตอนตามสภาพของเหตุการณ์
2. แจ้งหัวหน้าประสานงานแจ้งผู้พักอาศัยภายในอาคารและผู้เข้ามาใช้อาคาร ให้ทราบเหตุการณ์เพลิงไหม้
3. พิจารณาประเภทของเพลิงที่ลุกไหม้ว่าเป็นประเภทใด แล้วนำเครื่องดับเพลิงมาใช้ให้ถูกต้องกับประเภทของเพลิงไหม้
4. ถ้าไฟไหม้เกิดจากกระแสไฟฟ้า ให้ตัดกระแสไฟฟ้าหรือตัดสวิตซ์ไฟฟ้าเฉพาะสถานที่ใกล้จุดเกิดเหตุ
5. ผู้พบเห็นเพลิงไหม้ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมสถานการณ์
6. บุคคลผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการควบคุมเพลิงไหม้ต้องควบคุมสติให้ดีและออกจากอาคารที่เกิดเหตุมาอยู่ที่จุดนัดพบโดยให้ออกทางบันไดหนีไฟ และไม่กีดขวางการปฏิบัติการดับเพลิง และในการเคลื่อนย้ายผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ
7. เคลื่อนย้ายอุปกรณ์ตามที่ทีมบริหารอาคาร หรือผู้จัดการอาคารได้กำหนดไว้
8. จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ภายนอกที่มาช่วยเหลือโดยแจ้งตำแหน่งที่เกิดเหตุ แผนผังบริเวณที่เกิดเหตุให้ทราบ

ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดเพลิงไหม้ข้างเคียงอาคาร

1. ผู้พบเห็นเหตุการณ์ ต้องรีบรายงานผู้จัดการอาคาร และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยทันที
2. ผู้มีหน้าที่ตามแผนฉุกเฉิน จะต้องสั่งการปฏิบัติดังนี้
  - 2.1 แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องตามแผนได้รับทราบทันที เพื่อรับสถานการณ์
  - 2.2 ส่งเจ้าหน้าที่ผจญเพลิง (ผู้ผ่านการอบรม) พร้อมอุปกรณ์ไปช่วยดับเพลิง
  - 2.3 แจ้งห้องปฏิบัติการควบคุมทันที เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องตามแผนได้ทราบ
3. เตรียมผจญเพลิง บางครั้งอาจเกิดเพลิงไหม้ลุกลามเข้ามายังอาคารได้ จึงต้องปฏิบัติดังนี้
  - 3.1 เตรียมการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์มีค่า เอกสารสำคัญตามลำดับความสำคัญ
  - 3.2 สำรองทางเข้า-ออกฉุกเฉิน ต้องใช้งานได้
  - 3.3 ปิดประตูหน้าต่างทันทีที่ตัวพื้นอาคารที่เกิดเหตุ
  - 3.4 ปิดกั้นสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง หรือสิ่งที่จะช่วยการลุกลาม
  - 3.5 ถ้าจำเป็นต้องตัดกระแสไฟฟ้า ต้องรีบดำเนินการตัดกระแสไฟฟ้าทันที
4. ป้องกันมิให้เกิดความเสียหายจากการดับเพลิง และการเคลื่อนย้าย
5. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดับเพลิงของหน่วยงานรักษาความปลอดภัย และพนักงานดับเพลิง

ข้อปฏิบัติเมื่อพบเหตุเพลิงไหม้นอกเวลาทำการ หรือในยามวิกาล

ผู้ปฏิบัติหน้าที่และผู้พบเหตุเพลิงไหม้ เมื่อพบเหตุต้องปฏิบัติดังนี้

1. แจ้งให้ฝ่ายอาคารรับทราบทันทีหรือตั้งสัญญาณให้ทราบตำแหน่งที่เกิดเหตุเพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าช่วยเหลือได้รวดเร็ว
2. พยายามดับเพลิงโดยไม่เสี่ยงอันตราย โดยพยายามสกัดกั้นอันตราย เพื่อป้องกันการติดต่อลุกลาม จนกว่าเจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะมาถึงหรือผู้มีหน้าที่ตามแผนควบคุมภาวะฉุกเฉินจะมาช่วยเหลือเพื่อระงับเพลิงไหม้ และเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ของมีค่า เมื่อไม่สามารถดับเพลิงขั้นต้นได้ ต้องแจ้งให้ตำรวจดับเพลิงมาดำเนินการทันที

การวางกำลัง และแผนปฏิบัติการการซ้อมหนีไฟ

ผู้จัดการอาคาร, ผู้ควบคุมระบบไฟฟ้าและดับเพลิง, ฝ่ายช่าง

จัดแบ่งกลุ่มทำงานเป็น 4 ทีม

1. ทีม A ชุดตรวจ ประสานงาน และดับเพลิง
2. ทีม B ชุดผจญเพลิง และชุดสนับสนุน
3. ทีม C ชุดอพยพบุคลากร และชุดปฐมพยาบาล
4. ทีม D ชุดสื่อสารและชุดรักษาการณ์

รายละเอียดในแต่ละทีม

ทีม A ชุดตรวจ ประสานงาน และดับเพลิง ประกอบด้วย

- ช่างฝ่ายอาคาร 1 คน

ภารกิจและหน้าที่

1.1 เมื่อเกิดสัญญาณไฟไซรัทที่แผงคอนโทรล และทราบว่าเกิดเหตุขึ้นที่ชั้นใด ให้รีบขึ้นไปดูชั้นที่เกิดเหตุทันทีโดยใช้ลิฟต์ กรณีลิฟต์ไม่สามารถใช้งานได้จะต้องใช้วิธีวิ่งไปชั้นที่เกิดเหตุและหัวหน้าหน่วยต้องวิทยุแจ้งเป็นรหัสเพื่อทีมงานต่างๆ มารวม ณ จุดนัดหมายภายในเวลาไม่เกิน 3 นาที พร้อมทั้งนำถังดับเพลิงชนิดหัว 1 ถัง เพื่อเตรียมพร้อมในการดับเพลิงเบื้องต้น

1.2 เมื่อถึงที่เกิดเหตุ พบว่า สามารถทำการดับไฟได้ ให้ดับไฟทันที โดยได้รับอนุมัติจากฝ่ายอาคาร

1.3 ช่างประจำอาคารเมื่อทราบว่าเกิดเหตุเพลิงไหม้ ให้ลงมาที่โถงพักคอย

หมายเหตุ การประสานงานให้พนักงานรับโทรศัพท์ (Operator) เป็นผู้แจ้งเหตุให้ทุกฝ่ายรับทราบเพื่อปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

ทีม B ชุดผจญเพลิงและชุดสนับสนุน ประกอบด้วย

- หัวหน้า รปภ.
- รปภ.ชุดผจญเพลิง 1 คน

ภารกิจและหน้าที่

2.1 เมื่อรับทราบที่เกิดเหตุเพลิงไหม้จากพนักงานรับโทรศัพท์ (Operator) ทีมผจญเพลิง ซึ่งประกอบด้วย รปภ. 1 นายวิ่งมายังจุดรวมพล และเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิง สายดับเพลิง หัวฉีดและถังดับเพลิงพร้อมขึ้นชั้นที่เกิดเหตุ โดยใช้บันไดหนีไฟ โดยให้ รปภ. เตรียมชุดผจญเพลิงเมื่อมีการแจ้งขอกำลังสนับสนุน

2.2 ประสานงานกับทีม A ในการผจญเพลิง

2.3 ในกรณีที่ต้องใช้น้ำในการดับเพลิงให้แจ้งยังห้องควบคุมเพื่อตัดกระแสไฟฟ้า พร้อมทั้งแจ้งเปิดสัญญาณเตือนภัยให้อพยพผู้พักอาศัยในโครงการ และผู้เข้ามาใช้อาคารออกจากอาคาร

2.4 เป็นกำลังพลเสริมและร่วมในการดับเพลิงกับพนักงานดับเพลิง

ทีม C ชุดอพยพบุคลากร และชุดปฐมพยาบาล ประกอบด้วย

- ฝ่ายอาคาร 1 คน

ภารกิจและหน้าที่

3.1 เมื่อรับทราบที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ให้ไปยังจุดเหตุ เจ้าหน้าที่ รปภ. แต่งชุดผจญเพลิงพร้อมทั้งนำอุปกรณ์ดับเพลิงที่เตรียมไว้ไปด้วย

3.2 เมื่อถึงจุดเกิดเหตุ ให้ประสานงานดับเพลิงกับทีม A ในการดับเพลิง

3.3 เมื่อต้องการใช้น้ำในการดับเพลิงให้แจ้งห้องควบคุม

3.4 เมื่อไม่สามารถควบคุมเพลิงได้ ให้แจ้งชุดสื่อสาร เพื่ออพยพผู้พักอาศัยในอาคารและผู้เข้ามาใช้อาคาร

3.5 จัดเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

3.6 ลำเลียงผู้บาดเจ็บไปยังจุดนัดพบที่กำหนด

3.7 ควบคุมสถานการณ์ให้ผู้พักอาศัยในอาคารและผู้เข้ามาใช้อาคารอยู่ในความสงบ

ทีม D ชุดสื่อสาร และ รักษาการณ์ ประกอบด้วย

- ฝ่ายอาคาร สำนักงานอาคาร

ภารกิจและหน้าที่

4.1 เมื่อได้รับทราบที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ ให้ประสานงานกระจายข่าวสาร ให้ทุกฝ่ายรับทราบที่เกิดเหตุเพลิงไหม้

4.2 แจ้งเหตุที่เกิดขึ้นให้ผู้บริหารอาคารทราบ

4.3 แจ้งให้ผู้พักอาศัยในอาคารชั้นที่เกิดเหตุรับทราบเหตุที่เกิดขึ้น

4.4 แจ้งพนักงานดับเพลิง โรงพยาบาลที่ใกล้เคียง

4.5 ตรวจสอบจำนวนผู้พักอาศัยในอาคารของโครงการ

4.6 สอดส่องดูแลมิให้บุคคลภายนอกเข้าไปภายในอาคาร ขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้

4.7 ดูแลสถานการณ์มิให้มีการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินของอาคารออกนอกพื้นที่ ให้นำของที่ผู้พักอาศัยในอาคารขนย้ายมารวมไว้ยังจุดที่กำหนดไว้ในแผน

4.8 ป้องกันมิให้มีบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดับเพลิงเข้าไปยังจุดเกิดเหตุ

7.5 อำนวยความสะดวกรถยนต์ที่ติดค้างขณะที่ออกจากอาคาร ให้ออกนอกพื้นที่อย่างปลอดภัย

7.6 ดำเนินการโบกสัญญาณจราจร ตามเส้นทางที่กำหนด

7.7 ห้ามมิให้รถทุกชนิดเข้าพื้นที่ ขณะเกิดเพลิงไหม้

7.8 รถพยาบาลและรถดับเพลิงที่จะเข้ามาดับเพลิง และรับผู้ประสบภัยตลอดจนอำนวยความสะดวกให้รถดับเพลิงไปถึงจุดเกิดเหตุให้รวดเร็ว

แผนปฏิบัติการระดับเหตุเกิดเพลิงไหม้เบื้องต้น

หน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุม

หน้าที่	เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของ
1. การแจ้งเหตุ 2. การตัดกระแสไฟฟ้า/เครื่องปรับอากาศ 3. การควบคุมเพลิง/ควัน/แก๊ส/อันตรายอื่น ๆ ในตัวอาคาร 4. การช่วยชีวิต 5. การปฐมพยาบาลและส่งผู้ป่วย 6. การจัดตั้งระบบติดต่อสื่อสารและกองอำนวยความสะดวก 7. การควบคุมพื้นที่และการจัดการจราจร 8. การเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน 9. งานสนับสนุน 10. การประสานงาน	1. ทุกคนที่พบเห็น 2. เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในอาคาร 3. พนักงานดับเพลิง,ช่างอาคาร,พนักงานรักษาความปลอดภัย 4. พนักงานดับเพลิง,พนักงานรักษาความปลอดภัยและช่างอาคาร 5. เจ้าหน้าที่สำนักงานอาคาร 6. ทีมงานบริหารอาคาร 7. พนักงานรักษาความปลอดภัย 8. ทีมงานบริหารอาคาร 9. เจ้าหน้าที่แม่บ้าน, และพนักงานทำความสะอาด 10. แผนกรับโทรศัพท์